

НЕОБХІДНІСТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧКІВ ПРИ ЗДОБУТТІ ПРОФЕСІЇ

*Касатонова І.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів згідно із Законом України «Про вищу освіту» є однією з форм організації навчального процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітніх рівнів бакалавр, спеціаліст. Під час практики закладаються основи професійної діяльності, умінь і навичок, професійних якостей фахівця. Критерієм ефективної роботи університету є вміння студента-випускника впроваджувати в життя набуті під час навчання знання. Тому від якості виконання завдань у період практики залежить професійне становлення майбутнього фахівця.

Будь-яке навчання повинно відповідати суспільному попиту на професійні знання завдяки оволодінню як теоретичними так і практичними навичками тієї або іншої професії.

«Одночасно неможна не вказати на проблему практичних навичок. Якщо за часів СРСР виробнича практика та переддипломна практика (попри її деякій формалізм) все ж давали випускникові якщо не практичні навички, то хоча б певне уявлення про професійну діяльність, то в сучасній Україні організація практики наприклад з аудиту або внутрішнього аудиту практично неможлива з огляду на стан професії та її особливості (професійне судження, конфіденційність, тощо)» [1].

Практична підготовка студентів спеціальності «Облік і оподаткування» проводиться поетапно й складається із:

- комп'ютерної практики для одержання первинних умінь і навичок з програмування (навчальна);
- практики для одержання первинних професійних умінь і навичок (практика з первинного обліку);
- практики по профілю спеціальності (виробнича з фінансового обліку);
- практики переддипломної (кваліфікаційної).

Взаємозв'язок окремих видів практики забезпечується в їхній послідовній спадкоємності й розвитку. Утримування кожного етапу невід'ємне від вивчення теоретичного навчального матеріалу: або теорія допомагає практиці, знаходячи в ній підтвердження, або в процесі практичної професійної діяльності легше досягається вивчення теорії.

Практики проходять у такі терміни:

- II семестр – 2 тижні (назва практики – навчальна комп'ютерна, проводить практику кафедра інформатики);
- IV семестр – 2 тижні (практика з первинного обліку, проводить практику кафедра обліку і аудиту);
- VI семестр – 2 тижні (виробнича з фінансового обліку, проводить практику кафедра обліку і аудиту);
- XI семестр для студентів денної форми навчання – 5 тижнів (виробнича і переддипломна практика – магістри, проводить практику кафедра);
- XII семестр для студентів центру заочного та дистанційного навчання – 4 тижні (переддипломна, проводить практику кафедра).

Відповідно до вимог навчального плану практики з фінансового обліку (виробнича) та переддипломна проводяться на підприємствах різних форм власності та господарювання, банківських та інших установах. Студентам дозволяється самостійно вибирати місце

проходження практики у згаданих підприємствах, організаціях і до кінця учбового семестру подати на кафедру лист з дозволом проходити практику на підприємстві.

Згідно з Концепцією практичної підготовки на кафедрі розроблені та складені програми практичної підготовки студентів. Для кожного виду практики розроблені методичні вказівки. За місяць до початку практики складається наказ про проходження практики, в якому вказано, де студент повинен проходити практику та хто його керівник від кафедри. З базами практики (підприємствами, організаціями) університет завчасно заключає договори на її проведення за встановленою формою. Бази практики в особі їх перших керівників разом з навчальним закладом несуть відповідальність за організацію, якість та результати практики студентів.

«Направлення студентів на виробничу та переддипломну практики та їх розподіл за місцем практики виконує кафедра, яка разом з керівниками практики відповідної кафедри проводить загальні збори студентів, де видаються програма практики, індивідуальні завдання, щоденники, проводиться інструктаж про порядок проходження виробничої практики» [2].

Керівництво практикою від університету забезпечують викладачі кафедри, а на конкретних місцях практики – головний бухгалтер (заступник головного бухгалтера) підприємства. Не пізніше ніж за день до закінчення практики студент одержує ділову характеристику, підписану керівником та головним бухгалтером підприємства.

Програма практики передбачає не тільки знайомство студента з порядком і особливостями ведення обліку всіх господарських операцій та їх документування на підприємстві, а й збирання даних про діяльність підприємства за останні три роки з представленням звітних документів та їх аналізу. Протягом усього терміну практики студент готує збірку

бухгалтерських документів, складання яких передбачене програмою практики. Під час практики керівники практики від кафедри в зазначений день зустрічаються зі студентами і проводять консультації. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики. Форма звітності студента за практики – це подання письмового звіту, підписаного та оціненого безпосередньо керівником від бази практики. При його написанні студент повинен використовувати щоденник та накопичуваний матеріал по виконанню кожного розділу програми практики. По кожному розділу програми описується порядок ведення обліку на підприємстві вказуються позитивні сторони та недоліки в організації облікової роботи по конкретному об'єкту.

Практику з первинного обліку проходять студенти другого курсу, виробничу практику проходять студенти третього курсу денної форми навчання, а переддипломну практику – студенти п'ятого курсу денної форми навчання та студенти шостого курсу центру заочного навчання. Всі студенти другого, третього та п'ятого курсів факультету управління та бізнесу направляються на практику за договорами та листами з підприємствами різних форм власності, а 95 % студентів шостого курсу факультету заочного навчання – за листами-запрошеннями підприємств.

Література:

1. Барановська В. Г. Сучасні напрямки підготовки бухгалтерів та аудиторів / В. Г. Барановська // Розвиток бухгалтерського обліку, контролю та аналізу у сучасних концепціях управління: Міжнар. наук.-практ. конф. – Судак, 2012.
2. Лагоза Н. Ж. Методичні вказівки до виробничої практики з фінансового обліку / Н. Ж. Лагоза. – Х., ХНАДУ, 2012.